

I. Úvod

1. Apoštolský list *Summorum Pontificum* vydaný papežem Benediktem XVI. dne 7. července 2007 s platností od 14. září 2007 učinil bohatství římské liturgie přístupnějším celé církvi (universae Ecclesiae).

2. Tímto motu proprio papež Benedikt XVI. promulgoval pro církve všeobecný zákon s úmyslem vydat nové směrnice pro používání římské liturgie platné v roce 1962.

3. Svatý otec s odvoláním na péči, kterou věnovali papežové posvátné liturgii a vydávání liturgických knih, potvrdil tradiční princip uznávaný od nepaměti, jež je nutno dodržovat i v budoucnosti, podle kterého „každá dílčí církev musí být ve shodě s církví všeobecnou, nejen pokud jde o nauku víry a svátostná znamení, ale také pokud jde o používání všeobecně přijímané a nepřerušené apoštolské tradice, kterou je třeba zachovávat nejen proto, aby bylo zabráněno bludům, ale také proto, aby byl předávána integrita víry, aby zákon modlitby Církve (lex orandi) odpovídal jejím zákonům víry (lex credendi).“ (Srov. Benedictus XVI, *Litterae Apostolicae Summorum Pontificum Motu Proprio datae*, I: AAS 99/2007/777)

4. Svatý otec připomíná kromě toho římské papeže, kteří se zvláštním způsobem věnovali tomuto úkolu, zvláště svatý Řehoř Veliký a sv. Pius V. Papež dále zdůrazňuje, že mezi posvátnými knihami obzvláště vyniká v průběhu dějin *Římský misál*, který získával nové aktualizace během doby až do blahoslaveného papeže Jana XXIII. Potom v důsledku liturgické reformy po II. vatikánském koncilu papež Pavel VI. schválil r. 1970 pro církve latinského ritu nový misál, přeložený pak do různých jazyků. Papež Jan Pavel II. promulgoval v r. 2000 jeho třetí vydání.

5. Různí věřící vychovaní v duchu forem liturgie předcházejících 2. vatikánský koncil projeví živou touhu zachovat starobylou tradici. Z toho důvodu papež Jan Pavel II. zvláštním indultem *Quattuor abhinc annos* vydaným v roce 1984 Posvátnou kongregací pro svátosti a Boží kult povolil za daných podmínek možnost znovu používat *Římský misál* promulgovaný blahoslaveným papežem Janem XXIII. Kromě toho Jan Pavel II. v motu proprio *Ecclesia Dei* z 1988 vyzval biskupy, aby velkodušně udělovali taková povolení všem věřícím, kteří o ně žádají. Ve stejném duchu postupuje papež Benedikt XVI. v motu proprio *Summorum Pontificum*, ve kterém jsou uvedena některá podstatná kritéria pro používání *Usus antiquior* římského ritu, která je zapotřebí připomenout.

6. Texty *Římského misálu* papeže Pavla VI. a onoho posledního vydání Jana XXIII. jsou

Instrukce Papežské komise Ecclesia Dei

Universae Ecclesiae

o aplikaci apoštolského listu motu proprio *Summorum Pontificum* papeže Benedikta XVI.

(Neoficiální pracovní překlad)

dvě formy římské liturgie, případně definované jako forma *ordinaria* a forma *extraordinaria*. Jde o užívání dvou forem jediného římského ritu, které jsou rovnocenné. Jedna i druhá forma jsou vyjádřením téhož *lex orandi* (zákona modlitby) církve. *Forma extraordinaria* pro své účtyhodné a dlouhodobé používání se má zachovávat v patriční účt.

7. Motu proprio *Summorum Pontificum* doprovází list Svatého otce biskupům vydaný ve stejný den jako motu proprio (7. července 2007). Tímto listem jsou dána dodatečná vysvětlení o vhodnosti a nutnosti samotného motu proprio; šlo totiž o to, vyplnit mezeru vzniklou novým normativem pro užívání římské liturgie platné v roce 1962. Takové opatření bylo potřebné z toho důvodu, že v době zavedení nového misálu se nezdálo nutným vydávat dispozice, které by usměrnily použití liturgie platné v roce 1962. Jelikož vzrůstal počet těch, kteří požadovali používání *forma extraordinaria*, bylo nutné takové normy k tomu vydat.

Papež Benedikt XVI. mezi jiným zdůrazňuje: *Není žádného rozporu mezi jedním a druhým vydáním Římského misálu. V dějinách liturgie existuje růst a pokrok, ale žádný zlom. To, co bylo posvátné pro dřívější generace, zůstává i pro nás posvátným a velikým a nemůže být náhle zakázáno, anebo dokonce označeno za škodlivé.* (srov. Benedikt XVI., *Dopis biskupům 7. července 2007*, AAS 99/2007/798)

8. Motu proprio *Summorum Pontificum* je závažným projevem Magisteria římského velekněze a jemu vlastní úlohy řídit posvátnou liturgii Církve (srov. CIC, can. 838, § 1 a 2) a je projevem péče Kristova nástupce a Pastýře všeobecné Církve (srov. CIC, can. 331).

Stanoví si za úkol:

a) nabídnout všem věřícím římskou liturgii v *Usus antiquior*, pokládanou za drahocenný poklad, který je třeba zachovat i do budoucna;

b) garantovat a zajistit skutečně všem, kteří to žádají, používání *forma extraordinaria* za předpokladu, že používání římské liturgie platné v roce 1962 bude rozšířenou možností k dobru věřících, a proto bude interpretována ve smyslu příznivém věřícím, kteří jsou jejími hlavními adresáty;

c) podpořit smíření v lůně Církve.

II. Úkoly Papežské komise Ecclesia Dei

9. Nejvyšší velekněz svěřil Papežské komisi Ecclesia Dei řádnou zastupující pastýřskou moc v rámci její kompetence, zvláště aby bděla nad zachováním a aplikací směrnic motu proprio *Summorum Pontificum* (srov. čl. 12).

10. § 1. Papežská komise vykonává svěřenou moc i nadále na základě oprávnění uděleného dříve papežem Janem Pavlem II. a potvrzeného Benediktem XVI. (srov. motu proprio *Summorum Pontificum*, čl. 11–12) a také s mocí rozhodovat jakožto nadřízená instance o odvoláních legitimně postoupených proti eventuálním administrativním opatřením ordinariátů, která se jeví jako odporující motu proprio.

§ 2. Dekrety, jimiž Papežská komise rozhodne o podáních, mohou být napadeny *ad normam iuris* u Nejvyššího soudu Apoštolské signatury.

11. Papežské komisi Ecclesia Dei přísluší, aby po předchozím schválení Kongregace pro posvátné obřady pečovala o eventuální vydání liturgických textů v oblasti *forma extraordinaria* římského ritu.

III. Zvláštní normy

12. Tato papežská komise po ukončení zkoumání u biskupů celého světa z moci jí udělené autority a oprávnění, kterým byla vybavena, vydává následující Instrukci podle kán. 34 CIC (Kodexu kanonického práva), aby zajistila správnou interpretaci a věrné uplatnění apoštolského listu *Summorum Pontificum*.

Kompetence diecézních biskupů

13. Diecézní biskupové podle *Kodexu kanonického práva* mají v oblasti liturgie dohlížet pro zabezpečení všeobecného blaha tak, aby se vše rozvíjelo důstojně, v pokoji a v klidu (srov. CIC, can. 223, § 2; 838, § 1 a § 4), vždy ve shodě s duchem, který římský papež jasně vyjádřil v motu proprio *Summorum Pontificum* (srov. Benedictus XVI, *Epistola ad Episcopos*, AAS 99/2007/799). V případě sporů a oprávněných pochybností ve věcech slavení ve *forma extraordinaria* rozhodnutí je rezervováno Papežské komisi Ecclesia Dei.

14. V souladu s normami motu proprio *Summorum Pontificum* úkolem diecézního biskupa je přijmout nezbytná opatření pro zajištění účty k *forma extraordinaria* římského ritu.

Skupina věřících (srov. motu proprio *Summorum Pontificum*, čl. 5, § 1)

15. Skupinu věřících je možno označit za „trvale existující“ ve smyslu čl. 5, § 1

motu proprio *Summorum Pontificum*, když se skládá z několika osob určité farnosti, které se i po uveřejnění motu proprio spojily z důvodu úcty k liturgii v *Usus antiquior* a žádají, aby tato byla slavena ve farním kostele, oratoři nebo kapli; taková skupina se může skládat i z osob pocházejících z různých farností nebo diecézí, když se k tomu účelu scházejí ve farním kostele, v nějaké oratoři nebo kapli.

16. Když se příležitostně představí ve farním kostele nebo oratoři kněz s několika osobami a chce slavit liturgii ve *forma extraordinaria*, jak to předpokládá čl. 2 a 4 motu proprio *Summorum Pontificum*, farář nebo správce oratoria nebo odpovědný kněz kostela dovolí takové slavení, při čemž je třeba mít ohled na pořad řádných bohoslužeb v daném kostele.

17. § 1. Při rozhodování v jednotlivých případech farář, správce nebo odpovědný kněz kostela ať postupuje podle rozumného uvážení a dá se vést pastorační horlivostí a duchem velkodušného přijetí.

§ 2. Jestliže skupina má málo věřících, je třeba jít k místnímu ordináři, aby určil kostel, kde by se tito věřící mohli shromažďovat, aby se účastnili liturgie, tak aby účast – *actiosa participatio* – byla snazší a slavení mše svaté aby mohlo být důstojnější.

18. Také ve svatyních a na poutních místech ať se skupinám poutníků, kteří o to požádají (srov. motu proprio *Summorum Pontificum*, čl. 5, § 3), poskytne možnost slavit ve *forma extraordinaria*, pokud je k dispozici vhodný kněz.

19. Věřící, kteří žádají o slavení ve *forma extraordinaria*, nesmí v žádném případě podporovat sdružení ani náležet ke sdružením, která popírají platnost či legitimitu mše svaté a svátostí ve *forma ordinaria*, nebo jsou proti římskému papeži jako nejvyššímu pastýři všeobecné církve nějakým způsobem nepřátelské.

Způsobilý kněz (srov. motu proprio *Summorum Pontificum*, čl. 5, § 4)

20. Pokud jde o otázku, jaké jsou nezbytné předpoklady, aby kněz byl „způsobilý“ slavit ve *forma extraordinaria*, stanoví se toto:

a) Každého kněze, který není podle normy církevního práva (CIC, can. 900, § 2) *impeditus*, je možno považovat za způsobilého k slavení ve *forma extraordinaria*.

b) Pokud jde o používání latiny, je nezbytná základní znalost, která umožňuje správnou výslovnost a pochopení významu.

c) Pokud jde o znalost uplatnění ritu, pokládají se za způsobilé ti kněží, kteří se jako takoví sami představí a používali ritus dříve.

21. Ordináři se snažně prosí, aby nabídli kléru možnost získat přiměřenou průpravu

k slavení *forma extraordinaria*. To platí také pro semináře, kde je nutno zajistit vhodnou formaci budoucích kněží studiem latiny (srov. CIC, can. 249; srov. Conc. Vat. II, *Const. Sacrosanctum Concilium*, n. 36; Decl. *Optatam totius*, n. 13), a pokud to vyžadují pastorační potřeby, nabídnout možnost naučit se *forma extraordinaria*.

22. V diecézích, kde nejsou vhodní kněží, mohou biskupové požádat o spolupráci kněze z institutů zřízených Papežskou komisí *Ecclesia Dei*, ať už aby celeburovali, nebo aby učili způsobu celebrování.

23. Oprávnění slavit mši *sine populo* (bez lidu) nebo s účastí jen jednoho ministrujícího ve *forma extraordinaria* římského ritu je dáno na základě motu proprio *Summorum Pontificum* každému knězi, jak diecéznímu, tak řeholnímu (srov. motu proprio *Summorum Pontificum*, čl. 2). Proto k takovému celebrování nepotřebují kněží na základě motu proprio *Summorum Pontificum* žádné zvláštní povolení ani od svého ordináře, ani od řeholních představených.

Liturgická a církevní kázeň

24. Liturgické knihy pro *forma extraordinaria* se používají takové, jaké jsou. Všichni, kteří touží slavit podle *forma extraordinaria* římského ritu, musí znát příslušné rubriky a jsou povinni je řádně při celebrování dodržovat.

25. Do misálu z roku 1962 mohou a musí být zařazeni noví světci a některé nové preface (srov. Benedictus XVI, *Epistola ad Episcopos ad producendas Lit. Apostolicas Motu proprio datas...* AAS 99 / 2007 / 797) podle pokynů, které budou co nejdříve vydány.

26. Jak pamatuje motu proprio *Summorum Pontificum* v čl. 6, stanoví se, že čtení ve mši svaté podle misálu z roku 1962 je možno číst buďto výlučně v latině, anebo v latině a pak v národním jazyku, nebo ve čtených mších pouze v národním jazyku.

27. Pokud jde o kázeňské normy pro slavení liturgie, aplikuje se platný *Kodex kanonického práva* vyhlášený r. 1983.

28. Mimoto, protože se jedná o zvláštní zákon, pokud jde o vlastní obsah, apoštolský list *Summorum Pontificum* ruší všechna legislativní opatření, která jsou neslučitelná s rubrikami liturgických knih platných v roce 1962.

Birmování a kněžská ordinace

29. Povolení používat starou formuli pro obřad birmování je potvrzeno v motu proprio *Summorum Pontificum* (srov. čl. 9, § 2). Proto není nutné ve *forma extraordinaria* používat novější formuli, která je v *Ordine Confirmationis* Pavla VI.

30. Pokud jde o tonzuru, nižší svěcení a subdiakonát, motu proprio *Summorum Pontificum* nezavedl žádnou změnu kázně *Kodexu kanonického práva* z roku 1983: Proto v institutech zasvěceného života a společnostech apoštolského života, které podléhají Papežské komisi *Ecclesia Dei*, ten, kdo složil věčné sliby nebo byl trvale přivtělen do společnosti kleriků apoštolského života, jáhenským svěcením je inkardinován do institutu nebo společnosti podle ustanovení kánonu 266, § 2 CIC.

31. Jen v institutech zasvěceného života nebo ve společnostech apoštolského života, které podléhají Papežské komisi *Ecclesia Dei*, a v těch, kde se zachovává používání liturgických knih *forma extraordinaria*, je dovoleno použít *Pontificale Romanum* z roku 1962 pro udělení nižších i vyšších svěcení.

Římský breviář

32. Všem klerikům je povoleno užívat *Breviarium Romanum* z roku 1962 podle čl. 9, § 3 motu proprio *Summorum Pontificum*, a to celý a v latinském jazyku.

Posvátné triduum

33. Skupina věřících, která lne k dřívější liturgické tradici, se těší právu, pokud je k dispozici vhodný kněz, slavit svaté triduum ve *forma extraordinaria*. V případě, že není k dispozici kostel nebo oratoř výlučně pro tyto obřady, farář nebo ordinář spolu s vhodným knězem ať hledají vhodnější způsob pro dobro duší, nevyklučující možnost opakování obřadů svátého tridua v jednom kostele.

Řeholní rády

34. Řeholním řádům je dovoleno používat vlastní liturgické knihy platné v roce 1962.

Pontificale Romanum a Rituale Romanum

35. Je povoleno používat *Pontificale Romanum* a *Rituale Romanum* i *Caeremoniale Episcoporum* platné v roce 1962 podle odst. 28 této *Instrukce*, přičemž platí odst. 31. této *Instrukce*.

Papež Benedikt XVI. při audienci poskytnuté 8. dubna 2011 podepsanému kardinálu předsedovi Papežské komise Ecclesia Dei schválil tuto instrukci a nařídil její zveřejnění.

Dáno v Římě v sídle Papežské komise *Ecclesia Dei* 30. dubna 2011 na památku svátého Pia V.

*William kardinál Levada
předseda komise Ecclesia Dei*

*Mons. Guido Pozzo
sekretář komise Ecclesia Dei*